

Dosarul nr. 3ra-308/19

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Râșcani (jud. G. Ciobanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

11 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Maxim Lebedinski,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva Comisiei Electorale Centrale și a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău, intervenient accesoriu Dumitru Cebotarescu cu privire la anularea hotărârilor,

împotriva deciziei din 8 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și s-a menținut hotărârea din 5 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 2 februarie 2019, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale și a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău, intervenient accesoriu Dumitru Cebotarescu cu privire la anularea hotărârilor.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că, prin hotărârea nr. 16 din 18 ianuarie 2019, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău a respins înregistrarea simbolului electoral al candidatului Dumitru Cebotarescu la funcția de deputat la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, pe motivul asemănării simbolului electoral al acestuia cu simbolul altui concurent electoral (steaua cu cinci colțuri).

A menționat că, ulterior, Dumitru Cebotarescu a înaintat spre înregistrare un alt simbol electoral, similar celui refuzat spre înregistrare, unica diferență fiind că, în loc de 2 colțuri ale stelei, a fost simulată o parte a unei frunze, aparent de cânepă. În acest

sens, la 28 ianuarie 2019 Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău a emis hotărârea privind înregistrarea simbolului electoral.

Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a specificat că, a contestat la Comisia Electorală Centrală prin contestație prealabilă hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău, invocând similitudinea de simboluri, precum și faptul utilizării de către Dumitru Cebotarescu a simbolului electoral înregistrat la 28 ianuarie 2019, timp de o săptămână, fără înregistrarea acestuia, ceea ce constituie un abuz de drept, iar înregistrarea unui simbol utilizat prin abuz de drept presupune legalizarea unei acțiuni abuzive. Cu toate acestea, la data de 31 ianuarie 2019 contestația prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată, fiind considerat că, în speță nu există similitudini de simboluri ce ar putea duce la inducerea în eroare a alegătorului, chestiunea referitoare la abuzul de drept rămânând fără examinare.

În opinia reclamantului atât hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău, cât și hotărârea din 31 ianuarie 2019 a Comisiei Electorale Centrale, sunt ilegale, deoarece contravin prevederilor art. 53 alin. (2) din Codul electoral, care statuează că „nu se admite identitatea de semne sau de simboluri electorale”. Steaua cu 5 colțuri, este utilizată în calitate de simbol electoral de către concurentul electoral Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, dar și de candidații desemnați pe circumscripții uninominale de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, în circumscripția unde candidează Dumitru Cebotarescu, din partea Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” candidând Vlad Bătrîncea. Simbolurile electorale se tipăresc în buletinul de vot în culoare alb-negru, de dimensiuni extrem de reduse (1,5-1,5). Însă, simbolul electoral contestat, nu este individualizat în așa măsură ca să permită deosebirea imediată a acestuia, or, una din sarcinile de bază ale simbolului electoral ce figurează în buletinul de vot este identificarea certă a concurentului electoral în acel timp scurt, cât decurge completarea buletinului de vot, fapt care în mod imperativ interzice identitatea simbolurilor.

A precizat că, prin hotărârea nr. 2112 din 21 ianuarie 2019, Comisia Electorală Centrală a atras atenția că, simbolurile foarte cunoscute, cum ar fi steaua cu cinci colțuri, pot fi folosite de diferiți concurenți, dar cu condiția că vor fi elemente adiționale și/sau nu vor provoca confuzii de percepție, fiind clar deosebite unele de altele.

Reclamantul a afirmat că, Dumitru Cebotarescu a utilizat simbolul electoral înregistrat la 28 ianuarie 2019, timp de o săptămână, fără ca acesta să fie înregistrat, ceea ce constituie un abuz de drept, iar înregistrarea unui simbol utilizat prin abuz de drept presupune legalizarea unei acțiuni abuzive.

A mai invocat că, nu există nici o normă juridică, care ar fi limitat Comisia Electorală Centrală să ia în considerare utilizarea abuzivă a unui simbol neînregistrat. Deși, prin acțiunile contestatarului, specifice unui spoler, se încearcă compromiterea dreptului la vot, mai ales în rândul persoanelor în etate, speranța primului fiind că, alegătorii prezenți la urnele de vot, care deseori atrag atenția la simbol, vor greși și vor aplica ștampila nu lângă contestatar.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 71, 72, 75 din Codul Electoral, a Regulamentului privind procedura de examinare și soluționare a

contestațiilor de către organele electorale în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3353 din 20 iulie 2010, precum și art. 56 și 60 din Codul de procedură civilă.

A solicitat anularea hotărârii din 28 ianuarie 2019 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău privind înregistrarea simbolului electoral al candidatului Dumitru Cebotarescu la funcția de deputat la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 și a hotărârii din 31 ianuarie 2019 a Comisiei Electorale Centrale privind respingerea contestației prealabile, ca fiind emise cu încălcarea legii.

Prin încheierea din 4 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu – Dumitru Cebotarescu.

Prin hotărârea din 5 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea depusă de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 8 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și s-a menținut hotărârea din 5 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În motivarea soluțiilor, instanțele de judecată au reținut că, simbolul electoral al Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” pentru imprimare în buletinul de vot la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, reprezintă o stea cu cinci raze egale după unghi, care se formează din linii cu lungime egală sub unghi de 36 grade în fiecare vârf, reliefată și divizată în 10 segmente. Unul din vârfuri este îndreptat perpendicular în sus, sub unghi de 90 de grade față de linia orizontală. Fiecare din vârfurile stelei este împărțit în două segmente, colorat cu două culori într-o consecutivitate conform acelor ceasornicului: alb, negru, fapt care rezultă din hotărârea din 2 ianuarie 2019 a Comisiei Electorale Centrale.

De asemenea, instanțele au stabilit că, simbolul electoral al candidatului independent Dumitru Cebotarescu, înregistrat prin hotărârea nr. 22 din 28 ianuarie 2019 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău, în vederea imprimării în buletinul de vot, reprezintă o jumătate de stea și o altă jumătate de plantă, simbolizând importanța și prioritatea ecologiei și agriculturii în țara noastră.

În urma aprecierii vizuale a desenelor grafice ale simbolului înregistrat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și al simbolului candidatului independent - Dumitru Cebotarescu, instanțele ierarhic inferioare au reținut că, elementele asemănătoare ale simbolurilor, se definesc în două colțuri identice cu aceleași lungimi și colțuri sub unghi de 90 grade, în rest simbolul electoral al candidatului independent Dumitru Cebotarescu, conține două colțuri pe o parte sub unghi de 90 grade de lungime diferită și două frunze cu diferite forme, lungimi, mărimi și colțuri, pe când simbolul electoral înregistrat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, este sub formă de stea cu 5 unghiuri egale. La fel, o deosebire esențială constă și în modul în care sunt colorate cele două simboluri, și anume sunt colorate diferit, ceea ce le deosebește unul de celălalt, or, simbolul electoral al Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” este colorat în culori alb – negru, iar simbolul electoral al candidatului independent Dumitru Cebotarescu, este colorat în totalitate negru.

Respectiv, instanțele de judecată au conchis că, alegațiile Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” privind similitudinea semnelor sunt nefondate, urmând a fi respinse.

Cât privește argumentul apelantului precum că, simbolul electoral al candidatului independent la funcția de deputat Dumitru Cebotarescu, contravine prevederilor art. 7 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 38 din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor, nu a fost reținut de către instanța de apel, deoarece art. 1 din legea menționată, stabilește că prezenta lege reglementează raporturile juridice ce apar în procesul înregistrării, protecției juridice și utilizării mărcilor, la caz fiind pertinentă legislația electorală.

La fel, instanța de apel analizând argumentele apelantului a considerat că simbolul electoral al candidatului independent Dumitru Cebotarescu nu este contrar ordinii publice sau bunelor moravuri, întrucât, prin hotărârea nr. 22 din 28 ianuarie 2018 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău, s-a indicat că, sensul simbolului electoral, este de a reprezenta importanța și prioritatea ecologiei și agriculturii în țara noastră. Mai mult, instanța de judecată a notat că nu poate fi stabilit cu certitudine că o parte a simbolului electoral ar fi o frunză a unei plante, utilizată în calitate de substanță narcotică, dat fiindcă acesta este asemănătoare cu un număr mai mare de plante/frunze de arbori.

Totodată, instanța ierarhic inferioară nu a reținut nici trimiterile apelantului la programul electoral al intimatului, întrucât acesta reprezintă viziunea candidatului independent, care nu poate fi îngrădită.

În concluzie, instanțele de judecată au stabilit că, pentru anularea actelor administrative contestate nu există careva temeuri prevăzute de art. 26 din Legea contenciosului administrativ.

La 9 februarie 2019, reprezentantul Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Maxim Lebedinschi a declarat recurs împotriva deciziei din 8 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârile instanțelor ierarhic inferioare, le consideră pasibile de a fi casate, din următoarele considerente. Instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat în mod eronat legea, și anume prevederile art. 53 din Codul electoral, care statuează expres că, nu se admite identitatea de semne sau de simboluri electorale. Însă, contrar normei de drept indicate, organele electorale au admis acest fapt.

A mai menționat că, instanța de apel greșit a conchis precum că, a doua parte a simbolului electoral nu poate fi individualizat ca frunză de canabis, odată ce însuși candidatul susține în programul său electoral că va promova legalizarea consumului canabisului. În condițiile date, concluzia instanței de apel este vădit arbitrară și contravine actelor anexate la materialele cauzei.

În opinia recurentului, critică este și concluzia instanței de apel care a invocat în susținerea poziției sale că simbolurile diferă, ținând cont doar de descrierea prezentată de candidat, deși instanța de judecată urma să examineze nemijlocit, în speță, simbolurile electorale și să le ofere o apreciere corespunzătoare, descrierea prezentată de către concurent nefiind relevantă.

În drept, recurentul și-a întemeiat cererea de recurs în temeiul dispozițiilor art. 5, 56, 60, 429-445 din Codul de procedură civilă și art. 71, 72, 73, 74 din Codul electoral.

A solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă anularea hotărârii din 28 ianuarie 2019 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 28 mun. Chișinău privind înregistrarea simbolului electoral al candidatului Dumitru Cebotarescu la funcția de deputat la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 și a hotărârii din 31 ianuarie 2019 a Comisiei Electorale Centrale privind respingerea contestației prealabile.

În conformitate cu art.74 alin. (6) din Codul electoral, împotriva deciziei instanței de apel poate fi depus un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Cererea de recurs a fost depusă la 9 februarie 2019, prin urmare, în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din trei judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Prin referința depusă la data de 11 februarie 2019, Dumitru Cebotarescu, reprezentat de către avocatul Olesea Plugaru a solicitat ca recursul declarat să fie respins ca nefondat.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Reieșind din dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului de inadmisibilitate prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată, reiese în mod cert că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către reprezentantul Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Maxim Lebedinschi nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către reprezentantul Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Maxim Lebedinschi.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu